

TOPRAKLARIN SINIFLANDIRILMASI VE DÜNYA TOPRAK COĞRAFYASI

İnsanları çevrelerindeki objeleri anlamak, tanımlamak ve düzenlemek için yaptıkları en temel iş sınıflandırmadır. Topraklar da başlangıçta sadece renklerini daha sonra bilimin ve tekniklerin ilerlemesiyle fiziksel ve kimyasal özelliklerine göre sınıflandırılmışlardır. Bu yapılırken belirli metotlar izlenmiş ve belli bir terminolojiye bağlı kalınarak ortak bir dil oluşturulmuştur.

TÜRKİYE TOPRAK COĞRAFYASI

Ülkemiz toprak çeşitliliği bakımından oldukça zengindir. Bu zenginlik bitki örtüsü ve iklim çeşitliliğinin sonucudur. Ülkemizde çöl, tropikal ve tundra toprakları dışındaki bütün iklimik topraklar da bulunur. Bugün Türkiye toprakları 1958'den beri Eski Amerikan Toprak Sınıflandırma Sistemine göre sınıflandırılmış "Toprak haritaları" ile tanınmaktadır.

Türkiye'nin başlıca genetik toprak tipleri:

1. Zonal Topraklar: Dernajı iyi olan, düz ve az engebeli, kısmen yoğun vejetasyon örtüsü ile kaplı hafif eğimli alanlarda, halihazırda hüküm süren iklim ve bitki örtüsünün ortak etkileri altında gelişen topraklardır.

Kırmızı Renkli Akdeniz (Terra-Rosa) Toprakları

Kahverengi Orman Toprakları

Podzolümsü Topraklar ve Podzol Toprakları

Sierozemler

Kahverengi Bozkır Toprakları

Kestane ve Kırmızımsı Kestane Renkli Topraklar

Kireçsiz Kahverengi Topraklar

Kırmızımsı Kahverengi Topraklar

Çernezyomlar

2. İntrazonal Topraklar: Eğimli alanlarda ana materyalin özelliklerini, taşkın ve millenmeye uğrayan alanlarda ise drenaj ve birikme şartlarının etkisini yansıtır.

a. Ana materyalin etkili olduğu topraklar

Flişler üzerindeki kumlu topraklar (Kumtaşı, marn, killi kireçtaşı, miltaşı tabakalarının aralanmalı olarak istiflendiği tortul kütleyle fliş denir.)

Andosollar

Killi-Kireçli Topraklar

Volkanik Arazilerdeki Kumlu Topraklar

Aglomerallar Üzerindeki Çakıllı Topraklar

Gnays, Kristalen Şist ve Asit Derinlik Kayaları Üzerindeki Kumlu Topraklar

Ultrabazik Kayalar Üzerindeki Alkali Topraklar

b. Kalsimorfik Topraklar

Vertisoller

Rendzinalar

c. Halomorfik Topraklar

Tuzlu Topraklar (Solonçaklar)

Alkali Topraklar

Tuzlu Alkali (Çorak) Topraklar

Hidromorfik Topraklar ve Gley Toprakları

Psödogley (Yalancı Gley) Toprakları

Yüksek Dağ-Çayır Toprakları

Turba ve/veya Organik Topraklar

3. Azonal Topraklar: Zonlaşmanın gerçekleşemediği devamlı veya periyodik olarak taşkın ve birikmeye uğrayan alüvyal ve kolüvyal alanlarda, sürekli olarak aşınmaya uğrayan eğimli yamaçlardaki topraklardır.

Alüvyal Topraklar

Kolüvyal Topraklar

Volkanik Regosollar

Litosollar (Taşlı Topraklar)